

Dosarul nr. 2ra-1026/20

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: A. Mardari
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: L. Bulgac, V. Sîrbu, I. Dutca

ÎNCHEIERE

8 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Daniliuc,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae
Daniliuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a petiției,
repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 aprilie 2019 Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, solicitând:

- să fie constatat faptul încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen legal a plângerii din 13 noiembrie 2018;
- încasarea de la bugetul de stat în beneficiul lui Nicolae Daniliuc a sumei de 385 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen legal a plângerii din 13 noiembrie 2018 și a sumei de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 13 noiembrie 2018 a depus o plângere la judecătorul de instrucție al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani împotriva acțiunilor ilegale ale Procurorului municipiului Chișinău.

Conform prevederilor art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală, astfel de plângere se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, însă, contrar prevederilor legale, aceasta a fost examinată tocmai la 20 martie 2019.

Reclamantul consideră prin acțiunile date, i-a fost încălcat în mod flagrant dreptul de examinare a plângerii în termen.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a petiției, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 11 octombrie 2019, Nicolae Daniliuc a declarat apel împotriva hotărârii din 13 septembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, iar la 3 decembrie 2019 a depus un supliment la apel, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și s-a menținut hotărârea din 13 septembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a respins pretențiile reclamantului cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a petiției, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, or, procedura de examinare a unei plângeri penale prin prisma art. 262 și 274 din Codul de procedură civilă, urmează a fi analizată în ansamblu cu o eventuală cauză penală.

Instanța de apel a reținut că în conținutul acțiunii dar și în cererea de apel, reclamantul se referă exclusiv la neexaminarea în termenul legal a plângerii sale de către judecătorul de instrucție, fără însă a face referire la alte încălcări legate de judecarea în termen de către procuror sau de către instanța de recurs.

În circumstanțele în care în speța dedusă judecării nu a fost începută urmărea penală cu toate procedurile în fața organului de urmărire penală, procurorului și a instanțelor judecătorești investite cu efectuarea controlului judiciar, instanța de apel a remarcat că doar o etapă a procesului penal (examinarea plângerii de către judecătorul de instrucție) nu poate fi obiect al examinării prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Totodată, referitor la argumentele apelantului privind durata examinării plângerii lui, cu obiecții față de încălcarea prevederilor art. 313 din Codul de procedură penală, instanța a menționat că examinarea unei plângeri împotriva acțiunilor organului de urmărire penală sau a procurorului nu constituie o cauză separată, dar reprezintă un control judiciar al etapei prejudiciară a procesului penal.

La 6 mai 2020, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea sa să fie admisă integral.

În motivarea recursului, a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic inferioare de judecată, invocând că au interpretat eronat și aplicat greșit art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată recurentului la 24 februarie 2020. În cererea de recurs, recurentul a menționat că aceasta a fost recepționată la 20 martie 2020.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 15 iunie 2020 în adresa Ministerului Justiției a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Nicolae Daniliuc cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimatul nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.

230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Nicolae Daniliuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Nicolae Daniliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru